

## Els partits tenen a Andalusia una oportunitat de convèncer

**D**es que foren legalitzats el 1977, els partits polítics espanyols s'han queixat amargament de la feblesa de les seves finances i en 10 anys van fer dues lleis específiques per intentar resoldre aquest problema a través, és clar, de fons públics. Per a justificar aquesta pobresa els portaveus han adduït la freqüència de les eleccions, una a l'any pel cap baix, i el cost molt alt de totes elles. Que el sistema electoral espanyol és complicat en el sentit de multiplicar les consultes, és veritat, i que les campanyes surten cares, també ho és, però els

partits callen les llargues i inútils pre-campanyes i sobretot que molts dels diners invertits en aquestes operacions són despeses sense cap i peus, sense comptar el risc d'un mal resultat electoral que deixa la força política corresponent sense el coixí estatal. De fet, hi ha partits, com els nacionalistes, que han de fer campanyes cares amb la certesa de traure un nombre molt limitat de vots i d'escons. Aquesta cançó que se sentia de tant en tant, ha esdevingut un veritable clam arran de l'escàndol Naseiro. La tresoreria dels partits és tan delicada que es veuen obligats a fer certs tripijocs per a obtenir recursos suficients, i la culpa com sempre és de les eleccions.

La campanya andalusa que començà el dia 7 és la primera que es fa des que esclataren els afers Guerra i Naseiro, i ara els partits presents, la majoria d'abast estatal, tenen una bona ocasió per a rectificar i plantejar una campanya més austera i al mateix temps més eficaç. Les primeres eleccions, les de

1977 i 1979, foren d'un luxe trepidant per a encoratjar un electoral deconegut i aparentment reticent i desconfiat. Aquell estil de campanyes arrelà i des de llavors a cada elecció, fos de l'abast que fos, els partits llançaven la casa per la finestra més que res per no ser menys que el rival. Els pressupostos públics no responien a la realitat molt més inflada, i així elecció rere elecció els partits anaren lliscant pel pendent del deute i de les operacions financeres fosques. I el que és pitjor, sense estar segurs de la seva eficàcia.

### L'EXEMPLE DEL 1977

A les eleccions al Parlament Europeu de juny de 1989 s'observaren les primeres resistències serioses a aquesta cursa esborrada. L'heterodox Fernando Morán, per exemple, es va resistir a complir alguns del ritus pre-electoral que costaven diners i que no servien de gran cosa. Aquest era el cas dels mítings amb militants i simpatitzants que, a

parer dels experts no tenen una gran utilitat per captar vots, llevat que surtin per televisió. Per això, en les poques reflexions serenes que s'han fet sobre la qüestió del finançament dels partits s'han reivindicat unes campanyes amb menys paper i més ràdio i televisió. És a dir, amb menys cartells, menys pamflets, menys altaveus eixordidors, i sobretot menys *mailing* i amb més debats i més explicacions per ràdio, televisió i premsa escrita. Això no només alleugeriria els pressupostos partidistes, sinó que, a més, segurament arribaria a més gent i els orientaria més, ja que els electors coneixen els programes electorals i els candidats bàsicament a través dels mitjans de comunicació.

Els partits andalusos han fet un cert esforç per reconduir aquestes eleccions, però no és suficient. També els partits bascs han anunciat més austeritat per a la tardor vinent. El problema és la presència de partits estatals, que els obliga a jugar fort, i jugar fort és jugar car. Cap dels grans no es pot permetre una desfeta, perquè pensen que això repercutiria en les pròximes generals per molt llunyanes que siguin. Aquesta consideració pesa molt, potser massa, en la campanya andalusa. Només cal veure qui són els seus veritables protagonistes. José





M. Aznar tapa completament el paper de Gabino Puche, candidat del PP, i tothom parla de Julio

Anguita i no de Felipe Alcaraz (PCE), i Adolfo Suárez aprofita la campanya andalusa per sortir dels seus cada cop més freqüents eclipsis. Sense comptar la presència de Felipe González, d'Alfonso Guerra i d'altres líders socialistes que han aconseguit situar en segon terme una personalitat tan vigorosa com la de Manuel Chaves. Solament els andalusistes de Pedro Pacheco fan la guerra tots sols, i això és el que els pot proporcionar un bon grapat de vots. Per cert que moltes vegades la sensació que donen aquests líders estatals és la de l'estiuejant que de tant en tant dóna un tomb pel seu poble a veure la família, a menjar xoriço natural i a beure vi del bo.

Aquesta és l'autèntica distorsió electoral. La campanya andalusa l'han de fer els candidats andalusos si no exclusivament almenys principalment, i no hi ha dret que els líders estatals hi traslladin els seus problemes. El que passa llavors és que a cada elecció parcial es discuteixen els problemes generals, cosa que obliga a intervencions a gran, a excessiva escala. A Andalusia, igual com a totes les campanyes autonòmiques



i els dirigents estatals no hi han de fer res, si no és amb caràcter subsidiari.

#### UN VOT, UN ESCÓ

Aquestes eleccions són també les primeres després de les aspres polèmiques sobre la netedat del recompte de les generals del 29 d'octubre, ja que les gallegues es van celebrar amb els recursos als tribunals. És el moment adient, per tant, de prepara-les bé i amb les garanties que calguin. A les eleccions del 1982 i següents les diferències eren tan grans que ningú no es va preocupar massa del recompte. Fins que a les del 1989 algun escó es va decidir per un grapat de vots, i fins i tot per un de sol. Si aquesta situació es repeteix a Andalusia, es pot tornar a viure un enutjós procés post-electoral que no convé a ningú. Noves acusacions que tripijoc posarien el sistema contra les cordes i desfermarien una crisi entre els partits pitjor que la que es va viure entre octubre i març passats. La selecció dels membres de les meses i dels interventors dels partits ha de ser el màxim d'acurada possible, així com el recompte de les paperetes i la redacció de les actes. Sembla obvi, ¿oi? però a aquestes alçades convé recordar-ho encara.